

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Источни Стари Град
за период 01.01 - 31.12.2017. године**

Број: РВ012-18

Бања Лука, 05.10.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	2
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	2
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	5
	Извјештај о ревизији усклађености.....	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	11
	4. Набавке.....	13
	5. Припрема и доношење буџета.....	14
	6. Финансијски извјештаји.....	15
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	15
	6.1.1. Приходи и примици	16
	6.1.2. Расходи и издаци.....	18
	6.1.3. Разлика у финансирању.....	21
	6.2. Биланс успјеха	21
	6.2.1. Приходи.....	21
	6.2.2. Расходи	22
	6.2.3. Финансијски резултат.....	22
	6.3. Биланс стања.....	22
	6.3.1. Актива	22
	6.3.2. Пасива.....	25
	6.3.3. Ванбилансна евиденција	28
	6.4. Биланс новчаних токова	28
	6.5. Временска неограниченост пословања	28
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	29
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	29

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Источни Стари Град који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12. 2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани финансијски извјештај Општине Источни Стари Град истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12. 2017. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући да нам пруже основ за наше ревизијско мишљење, о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1, 6.1.2. и 6.1.3. извјештаја:

Евидентирање дијела непореских прихода, примитака и издатака није вршено у складу са чланом 108. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и члановима 118 и 155. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Непорески приходи су више исказани за 49.656 КМ (по основу два пута евидентираниг износа), а мање остали примици (по основу примљених кауција за продају земљишта) за 62.457 КМ и остали издаци (по основу враћених кауција за продају земљишта) за 37.565 КМ, па је због наведених одступања негативна разлика у финансирању мање исказана за најмање 24.746 КМ.

Као што је наведено под тачкама 6.2.1, 6.2.2. и 6.2.3. извјештаја:

Због погрешно примијењених рачуноводствених политика приходи обрачунског карактера мање су исказани за 3.375.469 КМ (због погрешно евидентираних трајних извора средстава, краткорочних резервисања и разграничења и дијела неевидентираних обрачунских прихода), а расходи обрачунског карактера мање за 56.951 КМ, па је због наведених одступања негативан финансијски резултат погрешно исказан за најмање 3.268.862 КМ.

Као што је наведено под тачкама 6.3.1.1, 6.3.2.1. и 6.3.2.2. извјештаја:

Мање су исказана спорна потраживања и корекција потраживања по основу продаје и извршених услуга за 53.951 КМ, корекција краткорочних зајмова за 3.000 КМ и расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине за 56.951 КМ, јер краткорочна потраживања и пласмани нису на дан биланса процијењени са становишта њихове наплативости.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе и приходи обрачунског карактера су мање исказани за 54.734 КМ, а краткорочно разграничени приходи више за 228.039 КМ, а мање приходи обрачунског карактера, јер евидентирања наведених позиција нису извршена у складу са чланом 108. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана су мање исказане, а дугорочне финансијске обавезе више за 105.245 КМ, јер обавезе нису правилно класификоване по рочности, како је дефинисано чланом 72. став (9) Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Дугорочна резервисања и разграничења су више исказана, а финансијски резултат ранијих година мање за 61.286 КМ, јер отварање почетног стања није извршено у складу са Инструкцијом Министарства финансија Републике Српске о књижењу корекција по почетном стању на дан 01.01.2017. године.

Трајни извори средстава су више исказани, а мање остали приходи обрачунског карактера за 3.091.036 КМ, јер повећање вриједности трајних извора средстава, није извршено у складу са чланом 63. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

Биланс новчаних токова, није састављен на начин како је то прописано чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер нису исказани: приливи готовине из активности финансирања у износу од 310.000 КМ; примици у износу од 62.457 КМ и издаци у износу од 37.565 КМ, а погрешно су исказани и приливи и одливи готовине из пословних активности.

Као што је наведено под тачкама 6.5. и 6.7. извјештаја:

Општина Источни Стари Град није у Напоменама уз Консолидовани финансијски извјештај дала образложење везано за сталност пословања, што није у складу са МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја параграфи 15 (ц) и 38.

Напомене уз Консолидовани финансијски извјештај Општине Источни Стари Град не садрже све потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и нису у потпуности објелодаћене информације према захтјевима МРС ЈС 1, 2, 13 и 17.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу, била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31.12.2017. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом, нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник Општине Источни Стари Град је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 05.10.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с. р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Негативно мишљење

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Источни Стари Град за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу Основ за негативно мишљење, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијском извјештају Општине Источни Стари Град за 2017. годину нису, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за негативно мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Општина Источни Стари Град дио набавки роба, радова и услуга није провела у складу са одредбама чланова 6, 36, 15. став (6) и 73. Закона о јавним набавкама јер: процедуре јавне набавке у најмањем износу од 50.800 КМ нису проведене за услуге: организације пријема и манифестација (21.000 КМ), репрезентације (12.000 КМ), медијске услуге (11.000 КМ) и одржавање возила (6.800 КМ); за набавке проведене путем отвореног поступка није објављено обавјештење о набавци нити обавјештење о додјели уговора у Службеном гласнику Босне и Херцеговине; за изградњу јавне расвјете избор поступка није био одговарајући, јер су проведени директни поступци умјесто конкурентског захтјева и за набавку Модернизација и одржавање јавне расвјете подуговарање није извршено у складу са условима из тендерске документације, а банкарска гаранција за добро извршење уговора није достављена од стране одабраног понуђача.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Буџет није у потпуности припремљен и донесен према јединственој економској буџетској класификацији, сходно члану 15. Закона о буџетском систему Републике Српске и у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.1.1. извјештаја:

Општина Источни Стари Град, није раскинула уговоре о купопродаји земљишта иако купопродајну цијену земљишта није наплатила у року: од 15 дана од дана завршеног поступка лицитације; 7 дана од дана закључења уговора или 15 дана од дана давања сагласности - мишљења на нацрт купопродајног уговора, што је била у обавези по нацртима уговора. Такође, Општина Источни Стари Град није обуставила продају земљишта, него је у 2017. години наплатила постигнуту купопродајну цијену земљишта, иако је Правобранилаштво Републике Српске дало

негативна мишљења на нацрте уговора о купопродаји некретнина, јер нису у складу са одредбама Закона о стварним правима.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Обрачун плата и других личних примања запослених у Општини Источни Стари Град није вршен у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе, јер је примијењен интерни акт - Појединачни колективни уговор за запослене у Општинској управи, који је донесен на основу прописа који су престали да важе. Неусклађености код обрачуна истих су по основу: висине коефицијената за обрачун плате, минулог рада, топлог obroка, помоћи запосленом, увећања основне плате и др.

Благајничко пословање није вршено у складу са чланом 3. Уредбе о условима и начинима плаћања готовим новцем јер су исплате путем благајне вршене у износима већим од дозвољених и без одговарајућих књиговодствених докумената којима се доказују основ за исплату.

За додјелу средстава гранта организацијама и удружењима није успостављена методологија и нису дефинисани критеријуми, а дознаке - помоћи појединцима су одобраване без одговарајуће документације и у износима већим него што је то дефинисано члановима 6 и 7. Правилника о условима и начину додјеле новчане помоћи појединцима и организацијама.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник Општине Источни Стари Град је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Источни Стари Град обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Источни Стари Град.

Бања Лука, 05.10.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић. с. р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се:

- 1) консолидовани годишњи финансијски извјештаји сачињавају у складу са чланом 56. Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника;
- 2) приходи и примици признају на готовинском основу, у моменту наплате у складу са чланом 108. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и чланом 155. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 3) врши процјена потраживања са становишта њихове наплативости, као што је дефинисано чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 4) на адекватан начин документује прибављање и изградња нефинансијске имовине у сталним средствима и да се евидентирају у складу са чланом 37. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 5) евидентирање обавеза и разграничења врши у складу са чланом 72. став (9) Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 6) повећање трајних извора средстава, врши у складу са чланом 63. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 7) биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника;
- 8) у напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у потпуности у складу са захтјевима МРС ЈС 1, 2, 13 и 17 и одредбама члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се:

- 1) отклоне утврђени недостаци система интерних контрола који се односе на: план готовинских токова за извршење буџета; одлуку о висини накнаде за потпредсједника Скупштине и накнаде скупштинским одборницима; годишњи програм уређења градског грађевинског земљишта; годишњи план и критеријуме расподјеле средстава и категоризацију спортова и спортиста; помоћне књиге за нефинансијску имовину и потраживања и адекватан надзор над извршеним услугама и радовима;
- 2) набавке роба, радова и услуга врше у потпуности у складу са Законом о јавним набавкама у смислу да се: проводе поступци за све набавке; одабир поступака врши у складу са законом дефинисаним поступцима; постављене техничке спецификације омогућавају једнак и недискриминирајући приступ надметању и тендерска документација садржи све неопходне информације и појашњења; подуговарање врши у складу са прописаним условима; банкарске гаранције за добро извршење уговора прибављају у складу са захтјевима из тендерске документације и обавјештења о набавкама и обавјештења о додјели уговора по отвореном поступку објављују у Службеном гласнику Босне и Херцеговине;

- 3) буџет припрема и доноси у потпуности у складу са чланом 15. Закона о буџетском систему Републике Српске и одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 4) интерни акти којима се дефинишу плате и друга лична примања запослених донесу и ускладе са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе;
- 5) одржавање саобраћајних објеката, врши у складу са Одлуком о давању сагласности на цјеновник рада машина и возила у зимском и љетном периоду уз спецификацију извршених услуга; коришћење службених возила и потрошња горива врше у складу са Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору и Правилником о условима и начину коришћења службених аутомобила и исплате путем благајне врше у складу са чланом 3. ставови (1 и 2) Уредбе о условима и начинима плаћања готовим новцем;
- 6) дефинишу правила и критеријуми за додјелу грант средстава, пропише форма извјештаја и утврди неопходна пратећа документација о утрошку, те извјештавање и контрола врши у складу са тим;
- 7) додјела средстава појединцима врши у складу са критеријумима из чланова 6 и 7. Правилника о условима и начину додјеле новчане помоћи појединцима и организацијама;
- 8) да се у вези са продајом нефинансијске имовине у сталним средствима поштују одредбе закона, уговора и одлука, те од стране надлежних институција обезбиједе одговарајуће сагласности на нацрте купопродајних уговора.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Одлука о извршењу ребаланса буџета Општине Источни Стари Град за 2017. годину;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о раду;
- Закон о доприносима и Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса;
- Закон о порезу на доходак и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о порезу на непокретности;
- Закон о шумама;
- Закон о водама;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о концесијама;
- Закон о заштити од пожара;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о спорту и Правилник о категоризацији спортова у Републици Српској;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Правилник о условима и начину додјеле новчане помоћи појединцима и организацијама.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Источни Стари Град (у даљем тексту: Општина) је територијална јединица локалне самоуправе, која се простире на површини од 105 км² у оквиру које су организоване 4 мјесне заједнице. Према резултатима пописа становништва из 2013. године, на подручју територије Општине било је настањено 1.116 становника.

Општина остварује своје надлежности према Закону о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16), као и друге надлежности које јој се преносе другим законима. Органи општине су Скупштина и начелник Општине. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политика општине коју чини 13 одборника, а начелник заступа и представља општину и носилац је извршне власти.

Скупштина општине је усвојила Стратегију развоја општине за период 2008 - 2015. година. Најважнији природни ресурси су: украсни и грађевински камен, сипаришни камен и кречњак, пољопривредно земљиште, шумски комплекси, природно љекобиље и хидроенергетски потенцијал.

Средства за рад Општине у 2017. години обезбијеђена су из: пореских и непореских прихода; грантова; трансфера између или унутар јединица власти; примитака за нефинансијску имовину, примитака од финансијске имовине; примитака од задуживања и осталих примитака.

Према Одлуци Владе Републике Српске о степену развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2017. годину, Општина је сврстана у изразито неразвијене јединице локалне самоуправе.

Ревизијом је обухваћен консолидовани финансијски извјештај Општине који укључује финансијске извјештаје општинске управе и Јавне установе „Народна библиотека“ Источни Стари Град.

Општина је у року који је прописан законом доставила примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2017. године. Наведене примједбе нису имале утицаја на налазе и мишљење за финансијске извјештаје и усклађеност пословања.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је у току 2016. године преглед статуса препорука датих у Извјештају о ревизији Консолидованих финансијских извјештаја за кориснике буџета Општине Источни Стари Град за 2013. годину. Према Извјештају о спровођењу препорука (ИП012-16 од 29.11.2016. године) Општина је од укупно 15 датих препорука провела осам препорука, пет препорука је дјелимично провела, а двије препоруке није провела.

За дјелимично проведене препоруке образложења су дата у наставку извјештаја, а односе се на: процјену наплативости краткорочних потраживања (тачка 6.3.1.1. извјештаја); обрачун трошкова амортизације за нефинансијску имовину у сталним средствима (тачка 6.2.2. извјештаја), као и доношење Стратегије развоја локалних путева и улица у насељу (тачка 3. извјештаја).

Препоруке које нису проведене односе се на то да: Општина није донијела критеријуме којима би се дефинисао начин расподјеле средстава гранта и Напомене уз финансијске извјештаје нису сачињене у складу са MPC JC 1- Презентација финансијских извјештаја. Наведене препоруке нису проведене ни у 2017. години (тачке 6.1.2. и 6.7. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

На основу Одлуке о оснивању општинске управе и Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста, послови у општинској управи организовани су без организационих јединица и истом руководи начелник Општине. Систематизација радних мјеста у Општини дефинисана је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, којим су систематизована 24 радна мјеста за 33 извршиоца. На дан 31.12.2017. године у Општини је било запослено 17 извршилаца на неодређено вријеме и 3 функционера јер је потпредсједник Скупштине обављао функцију без заснивања радног односа. Током 2017. године радни однос је престао за 2 запослена. Није било пријема нових лица у 2017. године.

Доношењем основних интерних аката: Статута Општине, Одлуке о оснивању Општинске управе, Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилника о интерним контролама и интерним контролним поступцима и других аката створене су претпоставке за успостављање система интерних контрола.

Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима из 2015. није усклађен са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17). Такође, Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама Општине из 2015. године, није усклађен са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17).

Поред наведеног у функционисању система интерних контрола постоје недостаци, јер Општина није:

- донијела интерни акт о обрачуноу, наплати и контроли наплате непореских прихода буџета општине, којим би дефинисала: обрачун, изворе, наплату и контролу наплате непореских прихода по врстама;
- сачинила план готовинских токова за извршење буџета, како је дефинисано чланом 13. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“, број 28/13 и 103/15) у коме би дефинисала приоритете у извршењу готовинских токова и дала препоруке о неопходним мјерама за усклађивање издатака и буџетских средстава;
- донијела посебну одлуку о висини накнаде за потпредсједника Скупштине и одлуку о укидању накнаде скупштинским одборницима;
- донијела годишњи програм уређења градског грађевинског земљишта којим планира припремање и опремање земљишта, како је дефинисано Статутом Општине и чланом 4. став (3) Правилника о обрачуноу накнаде трошкова уређења градског грађевинског земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број: 95/13, 99/13 и 22/14 - пречишћени текст - 34/14);
- донијела Стратегију развоја локалних путева како је дефинисано чланом и 16. Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13);
- утврдила критеријуме и донијела годишњи план расподјеле средстава и извршила категоризацију спортова и спортиста у складу са чланом 16. Закона о

спорту („Службени гласник Републике Српске“, број 4/02 и 66/03) и Правилником о категоризацији спортова у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 100/13).

Општина једним дијелом није поштовала усвојене рачуноводствене политике, рачуноводствена начела и принципе уредног књиговодства и није примјењивала интерне рачуноводствене контролне поступке који омогућавају откривање и спречавање погрешно евидентираних пословних догађаја, како је дефинисано чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15) јер:

- није успоставила помоћне књиге за нефинансијску имовину и потраживања, како је дефинисано чланом 27. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“, број 28/13 и 103/15). Обрада података за нефинансијску имовину вршена је у приручним евиденцијама јер није успостављен рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола. Евидентирање дијела потраживања и прихода на име властитих прихода у главној књизи трезора (у даљем тексту: ГКТ) није вршено у обрачунским периодима када је услуга и извршена, већ је само вршено евидентирање ненаплаћених потраживања у децембру текуће године;
- дио улагања у нефинансијску имовину у сталним средствима није вршен преко конта – нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми (тачка 6.3.1.2. извјештаја);
- за потраживања није вршена процјена вриједности потраживања са становишта њихове наплативости (тачка 6.3.1.1. извјештаја);
- благајничко пословање није вршено у складу са Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике Српске“, број 86/12 и 10/14) и од стране овлашћених лица нису на адекватан начин спровођени одговарајући контролни поступци који омогућавају откривање и спречавање погрешно насталих пословних догађаја и трансакција (тачка 6.1.2. извјештаја);
- су одобрене фактуре за медијске услуге и услуге израде хоризонталне сигнализације без спецификације извршених услуга и надзора, а фактуре за набавку пелета нису испостављене у складу са понуђеним условима (јединици мјере и цијени).

Општина је попис имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године извршила у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16) и ревизијом нису утврђена одступања.

Сходно наведеном, као и наведеном у тачкама 4, 5. и 6. овог извјештаја, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са важећом регулативом.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се отклоне утврђени недостаци система интерних контрола који се односе на: план готовинских токова за извршење буџета; одлуку о висини накнаде за потпредсједника Скупштине и накнаде скупштинским одборницима; годишњи програм уређења градског грађевинског земљишта; годишњи план и критеријуме расподјеле средстава и категоризацију спортова и спортиста; помоћне књиге за нефинансијску имовину и потраживања и адекватан надзор над извршеним услугама и радовима.

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2017. годину (са једном измјеном) Општина је планирала набавке у укупној вриједности од 683.376 КМ (без пореза на додату вриједност у даљем тексту: ПДВ), укључујући и прибављање кредитних средстава у износу од 310.000 КМ. У складу са Законом о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14), у даљем тексту: Закон, Општина је у току 2017. године провела 26 поступака укупне вриједности од 598.405 КМ (са ПДВ – ом), укључујући и прибављена кредитна средства. У току 2017. године, окончане су и процедуре набавки започете у 2016. години у износу од 220.506 КМ (набавка возила и модернизација јавне расвјете) путем отвореног поступка, док су три поступка (2 путем конкурентског захтјева и 1 путем директног поступка) покренута у 2017. години, а окончана у 2018. години.

По процедури јавних набавки у 2017. години, проведени су поступци:

- 2 отворена поступка са закљученим уговорима у вриједности од 474.328 КМ (изградња објекта и кредитно задужење у износу од 310.000 КМ);
- 3 поступка по конкурентском захтјеву за достављање понуда у вриједности од 21.679 КМ (канцеларијски материјал, гориво итд.);
- 21 поступак путем директног споразума у вриједности од 102.398 КМ.

Код узорком обухваћених поступака јавних набавки у односу на одредбе Закона, утврђене су сљедеће неправилности:

- процедуре јавних набавки у најмањем износу од 50.800 КМ нису проведене за услуге: организације пријема и манифестација (21.000 КМ), репрезентације (12.000 КМ), медија (11.000 КМ), као и одржавања возила (6.800 КМ), што није у складу са чланом 6. Закона;
- за изградњу јавне расвјете избор поступка није био одговарајући, јер су проведени директни поступци умјесто конкурентског захтјева, што није у складу са чланом 15. став (6) Закона;
- за набавку возила, постављене техничке спецификације у тендерској документацији не омогућавају у потпуности једнак и недискриминирајући приступ надметању, што није у складу са чланом 54. Закона;
- за набавке проведене путем отвореног поступка није објављено обавјештење о набавци нити обавјештење о додјели уговора у Службеном гласнику Босне и Херцеговине, што није у складу са чланом 36. Закона;
- за набавке: израда елабората за шуме и изградња ватрогасног дома, дио тендерске документације (који се односи на услове за квалификације понуђача и банкарске гаранције) не садржи све неопходне информације, што није у складу са чланом 3. Упутства за припрему модела стандардне тендерске документације, у даљем тексту: Упутства.

Набавка која се односи на модернизацију и одржавање јавне расвјете на подручју општине Источни Стари Град кроз модел финансирања из уштеде електричне енергије, понуђач „CCSN“ Сарајево, уговорене вриједности од 150.306 КМ, није предвиђена у плану јавних набавки (за 2016 и 2017. годину) нити је донесена посебна одлука о покретању поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 17. Закона. Није објављено обавјештење о набавци нити обавјештење о додјели уговора у Службеном гласнику БиХ, што није у складу са чланом 36. став (1) Закона. Дио тендерске документације (који се односи на услове за квалификације и банкарску гаранцију за добро извршење уговора) не садржи све неопходне, јасно дефинисане информације и појашњења, а на основу којих би понуђачи припремили понуде, што није у складу са чланом 3. Упутства. Комисија за јавне набавке није поступила у складу са условима из тачке 3.3. тендерске документације, што није у складу са чланом 16. Упутства, у којем је наведено, да поступак прегледа и оцјене

понууда обавља комисија за јавне набавке, на основу услова и захтјева из тендерске документације. Понуђач није у понуди навео намјеру подуговарања нити је подуговарање уговорено са Општином. Тачком 2.5. тендерске документације, наведено је да је понуђачима дозвољено подуговарање и да понуђачи требају у понуди навести да ли предвиђају склапање подуговора са трећом страном те да понуђач не смије без претходне писмене сагласности уговорног органа, са трећом страном склапати подуговор ни о једном дијелу уговора који није наведен у његовој понуди. Одабрани понуђач, „CCSN“ Сарајево је повјерио послове подуговарачу „М Lighting“ д.о.о. Пале који је потом повјерио послове подуговарачу „К-Инел“ д.о.о. Источно Сарајево који је и извршио уговорене радове. Наведено није у складу са чланом 73. Закона. Банкарска гаранција за добро извршење уговора је предвиђена тендерском документацијом али није уговорена. Одабрани понуђач није доставио банкарску гаранцију а у тачки 5.11. тендерске документације је наведено да уколико гаранција није достављена на прописан начин, сходно условима и у року који је одредио уговорни орган, закључени уговор ће се сматрати апсолутно ништавним.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се набавке роба, радова и услуга врше у потпуности у складу са Законом о јавним набавкама у смислу да се:

- **проводе поступци за све набавке;**
- **одабир поступака врши у складу са законом дефинисаним поступцима;**
- **постављањем техничких спецификација омогућава једнак и недискриминирајући приступ надметању и да тендерска документација садржи све неопходне информације и појашњења;**
- **подуговарање врши у складу са прописаним условима;**
- **банкарске гаранције за добро извршење уговора прибављају у складу са захтјевима из тендерске документације;**
- **обавјештења о набавкама и обавјештења о додјели уговора по отвореном поступку објављују у Службеном гласнику Босне и Херцеговине.**

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 30.12.2016. године донијела Одлуку о усвајању буџета за 2017. годину у износу од 1.246.790 КМ, а 25.12.2017. године и одлуку о усвајању ребаланса буџета у износу од 1.772.782 КМ (порески приходи 309.500 КМ, непорески приходи 557.277 КМ, грантови 31.000 КМ, трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти 90.000 КМ, примици за нефинансијску имовину 454.005 КМ, примици од финансијске имовине 5.000 КМ, примици од задуживања 310.000 КМ и остали примици 16.000 КМ). Расходи са издацима су планирани у укупном износу од 1.772.782 КМ, а чине их: расходи за лична примања (502.036 КМ), расходи по основу коришћења роба и услуга (368.903 КМ), расходи финансирања и други финансијски трошкови (27.185 КМ), субвенције (24.300 КМ), грантови (131.867 КМ), дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (115.700 КМ), издаци за нефинансијску имовину (393.589 КМ), издаци за отплату дугова (183.102 КМ), остали издаци (16.100 КМ) и буџетска резерва (10.000 КМ).

Буџет није у потпуности припремљен и донесен према економској класификацији, сходно члану 15. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/15, 15/16) и у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике

Српске“, број 98/16 и 115/17), па је из тог разлога извршено и евидентирање на позицијама које нису у складу са члановима 16, 91 и 95. наведеног правилника нпр: дио расхода погрешно је планиран и евидентиран: расходи за лична примања запослених, у оквиру осталих некласификованих расхода и расхода по основу путовања и смјештаја; расходи по основу репрезентације и организације манифестација, у оквиру позиције грантова; дио грантова, у оквиру позиције субвенција и дио капиталних помоћи грађанима, у оквиру текућих помоћи. Такође, Општина је планирала и евидентирала отплате мјесечних рата на лизинг, као издатке за отплату главнице зајмова примљених од домаћих финансијских субјеката, умјесто као издатке за набавку превозних средстава путем финансијског лизинга и измирење дугорочне обавезе по основу уговора о модернизацији и одржавању јавне расвјете планирано је и евидентирано на позицији издаци за отплату главнице зајмова примљених од домаћих финансијских субјеката, умјесто на издацима за изградњу и прибављање саобраћајних објеката.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се буџет припрема и доноси у складу са чланом 15. Закона о буџетском систему Републике Српске и одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6. Финансијски извјештаји

Општина је у билансу успјеха и периодичним извјештајима о извршењу буџета за ревидирану годину, попунила упоредне података о приходима, расходима, примицима и издацима за претходну годину, с тим што ретроактивно преправљање података презентованих у финансијским извјештајима за претходну годину није вршила, јер је тако дефинисано чланом 125. став (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Уз обрасце годишњих финансијских извјештаја буџетски корисници су дужни да, поред осталог, сачине и писано образложење уз посебан осврт на узроке значајних разлика у односу на план и претходну годину и било каква друга кретања финансијских показатеља, у складу са чланом 46. став 5. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС ЈС - 1 Презентација финансијских извјештаја, што Општина није учинила (тачка 6.7. извјештаја).

Општина није благовремено доставила Министарству финансија Републике Српске консолидовани годишњи финансијски извјештај, што није у складу са чланом 56. Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се консолидовани годишњи финансијски извјештаји сачињавају у складу са чланом 56. Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 49. став (6) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01 - 31.12.2017. године исказано је у обрасцу ПИБ и обрасцу ПИФ. Исказани су буџетски приходи и примици у износу од 1.491.725 КМ, што у односу на ребаланс буџета од 1.772.782 КМ представља извршење од 84%, а извршење буџетских расхода и издатака је исказано у износу од 1.576.243 КМ, што у односу на ребаланс представља извршење од 89%.

6.1.1. Приходи и примици

Буџетске приходе чине: порески и непорески приходи, грантови и трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти. По налазу ревизије буџетски приходи су више исказани за 49.656 КМ (објашњење у даљем дијелу текста ове тачке извјештаја - непорески приходи).

Порески приходи исказани су у износу од 295.671 КМ или 96% у односу на ребаланс буџета и највећим дијелом се односе на индиректне порезе (231.121) и порезе на лична примања и приходе од самосталних дјелатности (52.073 КМ).

Непорески приходи исказани су у износу од 313.598 КМ или 56% у односу на ребаланс буџета, а односе се на: приходе од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика (24.677 КМ); накнаде и таксе и приходе од пружања јавних услуга (286.659 КМ) и остале непореске приходе (2.262 КМ). Накнаде и таксе и приходе од пружања јавних услуга, највећим дијелом чине накнаде по разним основама (278.615 КМ), а односе се на: накнаде за коришћење шума и шумског земљишта – средства за развој неразвијених дијелова општине остварена продајом шумских сортимената (114.232 КМ), накнада за коришћење минералних сировина (143.343 КМ) и накнада за уређивање грађевинског земљишта (10.713 КМ).

У ГКТ Општине због погрешне примјене рачуноводствених политика, више су исказани приходи од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика (1.660 КМ), а мање приходи обрачунског карактера, јер исти нису евидентирани у складу са чланом 108. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, којим је дефинисано да се приходи признају на готовинском основу. Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга су више исказане и за 47.996 КМ, јер су исказане по основу Извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2017. године који је доставила Пореска управа Републике Српске (на приходима обрачунског карактера), а истовремено и на основу обрасца број 3. на начин да су исказана потраживања за накнаде и таксе, као и непорески приходи (накнаде за коришћење шума и шумског земљишта и накнада за коришћење минералних сировина) па су наведене позиције потраживања и накнада више исказане за 47.996 КМ. Наведена неправилност се одразила и на финансијски резултат текуће године.

Скупштина општине је донијела: годишњи план о утрошку намјенских средстава по основу накнаде дефинисане чланом 89. Закона о шумама („Службени гласник Републике Српске“, број 75/08 и 60/13); програм коришћења средстава по основу накнада дефинисаних чланом 195. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06, 92/09, 121/12, 74/17); годишњи план утрошка средстава од концесионе накнаде како је дефинисано чланом 32. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13) и програм коришћења средстава од наплаћене накнаде по основу претварања пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, како је дефинисано чланом 35. Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Српске“, број 93/06, 86/07, 14/10 и 5/12).

Грантови су исказани у износу од 7.000 КМ, по основу дозначених средстава од Министарства за економске односе Босне и Херцеговине.

Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти исказани су у износу од 109.359 КМ или 122 % у односу на ребаланс буџета, а односе се на: трансфере од ентитета (97.050 КМ) и јединица локалне самоуправе (11.409 КМ) и

исти су признати на обрачунској основи (у 2018. години дозначена су средства у износу од 16.423 КМ).

Примици за нефинансијску имовину су исказани у износу од 438.797 КМ, или 97% у односу на ребаланс буџета, а односе се на примитке по основу: продаје земљишта (434.792 КМ) и постројења и опреме (4.005 КМ). На основу презентоване документације у вези са продајом земљишта и исказних примитака, утврђено је сљедеће:

- наплата кауција, а по неким уговорима и остатка вриједности земљишта, вршена је готовински, преко благајне, а не безготовинским преносом на банковни рачун Општине (како је и дефинисано) и плаћање уговорених вриједности је вршено у роковима дужим од петнаест дана, што није у складу са члановима 3. и 4. скупштинске Одлуке о условима и начину продаје неизграђеног грађевинског земљишта од 29.12.2014. године у којој је наведено да се за учешће у поступку лицитације уплаћује кауција у износу од 10% од почетне продајне цијене на жиро рачун Општине, а продајну цијену наведеног земљишта учесник лицитације са којим ће се закључити купопродајни уговор, дужан је уплатити у року од 15 дана након завршеног поступка лицитације;
- из пословних књига Општине вршено је искњижавање земљишта, иако је била уплаћена само кауција, без плаћања остатка вриједности земљишта;
- уговори нису раскидани и поред тога што нису наплаћене укупне уговорене вриједности продатог земљишта, иако је самим нацртима уговора о купопродаји дефинисано (у члану број 3) да уколико купац остатак вриједности (осим кауције) не уплати у року од седам дана од дана закључења уговора, уговор се сматра раскинутим по самом закону;
- нису поштоване одредбе из тачке 6. скупштинске Одлуке о условима, начину продаје и продаји осталог грађевинског земљишта, којом је дефинисано да је купац земљишта дужан уплатити купопродајну цијену у року од 15 дана од дана давања сагласности - мишљења на нацрт купопродајног уговора од стране Правобранилаштва Републике Српске, Сједиште замјеника Источно Сарајево;
- Општина је у 2017. години наплатила постигнуту купопродајну цијену земљишта (310.413 КМ) од два купца, иако је Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Источно Сарајево, дало негативна мишљења на нацрте уговора о купопродаји некретнина. У вези са продатим земљиштем у току је управни спор пред Окружним судом у Источном Сарајеву који до завршетка ревизије није окончан;
- средства на име кауција (примитак и издатак) нису евидентирана у складу са рачуноводственим политикама.

Примици од задуживања су планирани и исказани у износу од 310.000 КМ, а односе се примитке по основу кредитног задужења. Општина се на основу Скупштинске одлуке о измјени и допуни одлуке о кредитном задужењу (06.07.2017. године) и Сагласности на кредитно задужење од старне Министарства финансија Републике Српске (14.07.2017. године) кредитно задужила на име изградње објеката: ватрогасни дом (147.621 КМ) и полицијске станице (113.122 КМ), као и рефинансирање постојећег дуга (49.257 КМ). У току 2017. године дио кредитних средстава (107.619 КМ) је утрошен за рефинансирање постојећег дуга и изградњу ватрогасног дома, а неутрошена средства се налазе на жиро рачуну Општине.

Остали примиси су исказани у износу од 12.300 КМ, или 77% у односу на ребаланс буџета, а односе се примитке из трансакција са другим јединицама власти. По налазу ревизије остали примиси су мање исказани за 62.457 КМ, јер евидентирање примитака по основу депозита и кауција (примљене кауције на име продаје земљишта) није вршено у складу са чланом 155. Правилника о буџетским

класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се:

- **приходи и примици признају на готовинском основу, у моменту наплате у складу са чланом 108. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и чланом 155. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, а**
- **у вези са продајом нефинансијске имовине у сталним средствима поштују одредбе закона, уговора и одлука, те од стране надлежних институција обезбиједи одговарајуће сагласности на нацрте купопродајних уговора.**

6.1.2. Расходи и издаци

Буџетски расходи су исказани у износу од 1.186.336 КМ или 101% у односу на ребаланс буџета, а чине их: расходи за лична примања запослених; расходи по основу коришћења робе и услуга; расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи; субвенције; грантови; дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова и трансфери између и унутар јединица власти.

Расходи за лична примања запослених су исказани у износу од 494.511 КМ или 99% у односу на ребалансом планиране расходе, а односе се на расходе за: бруто плате запослених (369.951 КМ); бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (113.475 КМ); накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (7.119 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (3.966 КМ). Обрачун плата и других личних примања запослених у Општини није вршен у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/17), јер је примијењен интерни акт - Појединачни колективни уговор за запослене у Општинској управи, који је донесен на основу прописа који су престали да важе. Неусклађености код обрачуна истих су по основу: висине коефицијената за обрачун плате, минулог рада, топлог оброка, помоћи запосленом и увећања основне плате и др.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се интерни акти којима се дефинишу плате и друга лична примања запослених донесу и ускладе са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 386.867 КМ или 105% у односу на ребалансом планиране расходе, а чине их расходи по основу: закупа; утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга; режијског материјала; материјала за посебне намјене; текућег одржавања; путовања и смјештаја; стручних услуга; услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине и осталих неklasификованих расхода.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 35.101 КМ или 100% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе по основу: централног гријања (9.459 КМ), коришћења фиксних и мобилних телефона (8.527 КМ), утрошка електричне енергије (4.795 КМ), дератизације (4.000 КМ), коришћења интернета (3.983 КМ), поштанских услуга (2.647 КМ) и остале расходе (1.690 КМ).

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 6.753 КМ или 94% у односу на ребалансом планиране расходе, а односе се на расходе за: канцеларијски материјал (2.078 КМ), стручну литературу и дневну штампу (1.241 КМ), обрасце и папир (1.231 КМ), компјутерски материјал (917 КМ) и остали режијски материјал (1.286 КМ).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 47.269 КМ или 100% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе на расходе за текуће одржавање: објекта друмског саобраћаја (30.590 КМ), превозних средстава (12.488 КМ) и остале расходе (4.191 КМ). Скупштина Општине је Одлуком о оснивању ЈКП „Глог“ д.о.о. Источни Стари Град овом предузећу повјерила обављање послова санације макадамских саобраћајница, а Одлуком о давању сагласности на цјеновник рада машина и возила у зимском и љетном периоду, дала сагласност на цијене рада машина и возила. Ревизијом је утврђено да је поменуто предузеће фактурисало дио ових послова (услуге довоза и насипања материјала) по цијенама и јединицама мјере које нису предвиђене нити дефинисане наведеном Одлуком.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 40.547 КМ или 103% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе: утрошка горива (36.821 КМ), погрешно евидентиране расходе по основу дневница за службена путовања (1.398 КМ) и остале расходе (2.328 КМ). У вези са коришћењем службених возила и потрошњом горива, ревизијом је утврђено да је у појединим случајевима гориво сипано без налога, а службена возила кориштена без налога за службено путовање и са већим километражама за релације „локо“ возње. Наведено није у складу са интерним актом - Правилником о условима и начину коришћења службених аутомобила и чланом 14. Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10) у којој је наведено да се службено путовање у земљи врши на основу налога за службено путовање које издаје овлашћено лице.

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 62.548 КМ или 948% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на услуге: информисања и медија (22.894 КМ), осталих стручних услуга – израда елабората за шуме (14.157 КМ), објављивања тендера и огласа (4.456 КМ), геодетско-катастарске услуге (4.401 КМ), осигурања (3.915 КМ), адвоката (3.007 КМ), платног промета (2.186 КМ) и остале расходе (7.532 КМ).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине су исказани у износу од 95.373 КМ или 121% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се углавном на расходе: зимске службе (76.192 КМ) и утрошка електричне енергије за јавну расвјету (17.619 КМ).

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 91.996 КМ или 105% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе по основу: организације манифестација (30.878 КМ), услуга репрезентације (18.598 КМ), бруто накнада по уговорима о дјелу (10.928 КМ), погрешно евидентираних расхода личних примања (9.950 КМ) и осталих расхода (21.642 КМ). За услуге организације манифестација, а поводом Славе Општине извршене су исплате путем благајне на основу пет одлука о одобравању средстава у укупном износу од 7.500 КМ без књиговодствених докумената којима се доказује да су услуге и извршене (уговори, фактуре, извјештаји о извршеним услугама и сл.). Овакав начин исплата није у складу са чланом 3. ставови (1 и 2) Уредбе о условима и начинима плаћања готовим новцем.

За остале услуге репрезентације, на фактурама нису наведени разлози коришћења, како је то дефинисано чланом 2. Правилника о коришћењу репрезентације.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се:

- **одржавање саобраћајних објеката, врши у складу са Одлуком о давању сагласности на ценовник рада машина и возила у зимском и љетном периоду уз спецификацију извршених услуга;**
- **кориштење службених возила и потрошња горива врше у складу са Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору и Правилником о условима и начину коришћења службених аутомобила;**
- **исплате путем благајне врше у складу са чланом 3. ставови (1 и 2) Уредбе о условима и начинима плаћања готовим новцем.**

Расходи финансирања и други финансијски трошкови су исказани у износу од 29.153 КМ или 107% у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе по основу камата на: хартије од вриједности (15.931 КМ) и примљене зајмове у земљи (11.309 КМ), као и за трошкове сервисирања примљених зајмова (1.913 КМ).

Субвенције су исказане у износу од 24.300 КМ или 100% у односу на ребалансом планиране субвенције. Односе се на: субвенције јавним нефинансијским субјектима: ЈКП „Глог“ Источни Стари Град (5.300 КМ), грант Пољопривредној задрузи „Вучијак“ Источни Стари Град (15.000 КМ) без утврђених критеријума и без извјештаја о утрошку средстава и остале субвенције (4.000 КМ).

Грантови су исказани у износу од 131.864 КМ или 100% у односу на ребалансом планиране грантове. Односе се на: текуће грантове (108.961 КМ) и капиталне грантове (22.904 КМ). Текући грантови се односе на средства одобрена: непрофитним субјектима у земљи (хуманитарним организацијама 4.825 КМ, спортским удружењима и клубовима 14.731 КМ, вјерским организацијама 7.961 КМ, организацијама бораца 11.988 КМ, организацијама из области здравствене заштите 14.624 КМ, организацијама из области образовања науке и културе 18.687 КМ, организацијама из области економског и привредног развоја 6.892 КМ и остали текући грантови непрофитним субјектима 29.251 КМ). Капитални грантови се односе на средства одобрена етничким и вјерским заједницама (22.903 КМ).

Код додјеле грантова нису успостављени критеријуми нити је примијењена Методологија управљања грантовима за програме и пројекте који се финансирају или суфинансирају средствима буџета Републике Српске (коју је Министарство финансија Републике Српске донијело децембра 2014. година). Дио корисника грантова није достављао информацију о утрошеним средствима, дио достављених информација нема документацију о утрошеним средствима, а од стране Општине није проведена контрола додијељених средстава. Ревизијом је тврђено да је дио средстава на име грантова исплаћиван путем благајне (нпр. Синдикалној организацији општине 6.300 КМ без захтјева за додјелу и намјене кориштења средстава), што није у складу са чланом 3. ставови (1 и 2) Уредбе о условима и начинима плаћања готовим новцем.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се: дефинишу правила и критеријуми за додјелу грант средстава, пропише форма извјештаја и утврди неопходна пратећа документација о утрошку, те извјештавање и контрола врши у складу са тим.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су исказане у износу од 118.264 КМ или 102% у односу на ребалансом планиране дознаке. Односе се на: сталну новчану помоћ и туђу његу и помоћ (48.935 КМ) и текуће помоћи: (ученицима и студентима 15.340 КМ, грађанима у натури 17.776 КМ и остале текуће помоћи грађанима 29.125 КМ) и остале помоћи 7.088 КМ. Средства појединцима су одобравана без одговарајуће документације и у износима већим него што је то дефинисано члановима 6 и 7. Правилника о условима и начину додјеле новчане помоћи појединцима и организацијама.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се додјела средстава појединцима врши у складу са критеријумима из чланова 6 и 7. Правилника о условима и начину додјеле новчане помоћи појединцима и организацијама.

Издаци за нефинансијску имовину исказани су у износу од 190.890 КМ, или 48% у односу на ребалансом планиране издатке, а односе се на издатке за: изградњу и прибављање зграда и објеката (133.743 КМ); инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (21.009 КМ); набавку постројења и опреме (15.428 КМ) и за нематеријалну произведену имовину (20.710 КМ).

Издаци за отплату дугова исказани су у износу од 183.030 КМ или 100% у односу на ребалансом планиране издатке. Односе се на издатке за отплату главнице: по хартијама од вриједности (75.251 КМ) и примљених зајмова у земљи (100.980 КМ).

Остали издаци исказани су у износу од 15.987 КМ. По налазу ревизије остали издаци су мање исказани за 37.565 КМ, јер евидентирање издатака по основу депозита и кауција (враћене кауције на име продаје земљишта) није вршено у складу са чланом 118. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.1.3. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању, настала као разлика између исказаних буџетских прихода и примитака у износу од 1.491.725 КМ и исказаних буџетских расхода и издатака у износу од 1.576.243 КМ, исказана је у негативном износу од 84.518 КМ, а чине је: буџетски дефицит (212.801 КМ) и нето финансирање (128.283 КМ). Нето финансирање је исказано као разлика по основу примитака од: финансијске имовине (5.000 КМ), задуживања (310.000 КМ) и осталих примитака (12.300 КМ) и умањена по основу издатака: за отплату дугова (183.030 КМ) и осталих издатака (15.987 КМ). По налазу ревизије негативна разлика у финансирању износи најмање 109.264 КМ (јер су непорески приходи више исказани за 49.656 КМ, а мање остали примици за 62.475 КМ и остали издаци за 37.565 КМ (тачке: 6.1.1. и 6.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 713.384 КМ, а чине их: буџетски приходи у износу од 725.628 КМ (порески и непорески приходи, трансфери између или унутар јединица власти и грантови) и приходи обрачунског карактера у негативном износу од 12.244 КМ. Буџетски приходи су образложени под тачком 6.1.1. извјештаја. По налазу ревизије приходи су мање исказани за 3.325.813 КМ (приходи обрачунског карактера мање су исказани за 3.375.469 КМ, а буџетски приходи више за 49.656 КМ - образложења за буџетске приходе у тачки 6.1.1, а за приходе обрачунског карактера у тачкама: 6.1.1. и 6.3.2.1. извјештаја).

Приходи обрачунског карактера односе се највећим дијелом на: приходе обрачунског карактера у негативном износу од 12.244 КМ (приходи од усклађивања

вриједности имовине 23.784 KM, остали приходи обрачуног карактера у негативном износу од 40.208 KM и помоћи у природи 4.180 KM). Приходи од усклађивања вриједности имовине и приходи обрачуног карактера евидентирани су по основу пореских и других фискалних прописа и исказани су по Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2017. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске на основу Правилника о систему пореског књиговодства у Републици Српској и Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16). Приходи обрачуног карактера су мање исказани за 3.375.469 KM (тачке: 6.1.1. и 6.3.2.1. извјештаја).

6.2.2. Расходи

Расходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 1.777.220 KM, а чине их: буџетски расходи у износу од 1.184.959 KM (текући расходи и трансфери између или унутар јединица власти) и расходи обрачуног карактера у износу од 590.884 KM. Буџетски расходи су образложени под тачком 6.1.2. извјештаја.

Расходи обрачуног карактера односе се највећим дијелом на расходе по основу обрачунатих трошкова амортизације 599.636 KM. Расходи по основу обрачунате амортизације исказани су уз примјену годишњих амортизационих стопа за зграде и објекте, опрему, нематеријалну имовину и остала средства која се амортизују у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16). За средства из аналитичке евиденције код којих се амортизационе стопе не подударују није извршен прерачун како би процијењени вијек трајања средстава одговарао вијеку трајања према поменутом Правилнику. По налазу ревизије расходи обрачуног карактера су мање исказани за 56.951 KM (тачка 6.3.1.1. извјештаја).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (713.384 KM) и расхода (1.777.220 KM) исказан је негативан финансијски резултат у износу од 1.063.836 KM. По налазу ревизије финансијски резултат мање је исказан за најмање 3.268.862 KM (мање су исказани приходи за 3.325.813 KM и расходи за 56.951 KM – образложено у тачкама: 6.1.1, 6.3.1.1, 6.3.2.1 и 6.3.2.2. извјештаја).

6.3. Биланс стања

Структура имовине, обавеза и извора у обрасцу Биланс стања на дан 31.12.2017. године исказана је у нето износу од 15.944.474 KM, а чини је пословна актива и пословна пасива.

6.3.1. Актива

Пословну активу Биланса стања Општине на дан 31.12.2017. године чини: текућа имовина (736.730 KM) и стална имовина (15.207.744 KM). По налазу ревизије пословна актива је више исказана за 50.213 KM (образложено под тачкама 6.3.1.1 и 6.3.2.1.).

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина је исказана у износу 859.529 KM бруто вриједности, 122.799 KM исправке вриједности и 736.730 KM нето вриједности, а односи се на краткорочну финансијску имовину и разграничења.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења су исказана у износу од 736.730 KM, а чине је: готовина и готовински еквиваленти (261.542 KM),

краткорочни пласмани (3.000 КМ), краткорочна потраживања (394.692 КМ), краткорочна разграничења (26.604 КМ), краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти (50.892 КМ).

Готовина и готовински еквиваленти односе се на новчана средства у благајни (4.201 КМ) и новчана средства на банковним рачунима (257.341 КМ). Највећи дио новчаних средстава (202.381 КМ) се односи на повучена, а неутрошена кредитна средства.

Краткорочни пласмани су исказани у износу од 3.000 КМ. По налазу ревизије исти су више исказни за 3.000 КМ, јер није вршена процјена вриједности краткорочних пласмана са становишта њихове наплативости, па су корекција краткорочних зајмова датих нефинансијским субјектима и расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине мање исказани за наведени износ.

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 517.491 КМ бруто вриједности, 122.799 КМ исправке вриједности и 394.692 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања: по основу продаје и извршених услуга (53.951 КМ); за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (293.317 КМ); за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана (36.858 КМ) и остала краткорочна потраживања (10.566 КМ).

Потраживања по основу продаје и извршених услуга се односе на потраживања из ранијих периода и иста нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа. Потраживања нису на дан биланса процијењена са становишта њихове наплативости, као што је дефинисано чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, па су спорна потраживања и корекција потраживања по основу продаје и извршених услуга и расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања мање исказани за 53.951 КМ. Наведена неправилност се одразила и на исказани финансијски резултат текуће године.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе су исказана у износу од 416.116 КМ бруто вриједности, 122.799 КМ исправке вриједности и 293.317 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања за ненаплаћене доприносе који су евидентирани на основу Извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2017. године који је доставила Пореска управа Републике Српске у складу са Правилником о систему пореског књиговодства у Републици Српској. У оквиру наведених потраживања исказана су спорна потраживања и корекција спорних потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе у износу од 122.799 КМ, на основу наведеног извјештаја. По налазу ревизије потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе су више исказана за 47.996 КМ (тачки. 6.1.1. извјештаја), а мање за 54.734 КМ (тачка 6.3.2.1. извјештаја).

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана су исказана по Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2017. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске на основу Правилника о систему пореског књиговодства у Републици Српској.

Краткорочна разграничења се односе на краткорочне разграничене расходе, по основу уговора о закупу од 21.07.2014. године на име уложених средстава од стране Општине, за опремање просторија које иста користи (уговорени рок закупа је 10 година).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти односе се највећим дијелом на потраживања по основу: кварталних записника из пореског књиговодства, рјешења и књижних обавијести и расподјеле јавних прихода од буџета Републике Српске на дан 31.12.2017. године.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се врши процјена потраживања са становишта њихове наплативости, као што је дефинисано чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у нето износу од 15.207.744 КМ, а односи се на: дугорочну финансијску имовину и разграничења (261.985 КМ) и нефинансијску имовину у сталним средствима (14.945.759 КМ).

Дугорочна финансијска имовина и разграничења су исказана у износу од 261.985 КМ а чине је: дугорочна потраживања (56.985 КМ) и остала дугорочна финансијска имовина (205.000 КМ).

Дугорочна потраживања се односе се на дугорочна потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања. Унос података о промјенама у стању наведених потраживања извршен је на основу извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01 - 31.12.2017. године који је достављен од Пореске управе Републике Српске.

Остала дугорочна финансијска имовина се односи на заједничко улагање Општине у 2010. години са предузећем ЈКП „Глог“ Источни Стари Град.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу од 19.379.049 КМ бруто вриједности, 4.433.290 КМ исправке вриједности и 14.945.759 КМ нето вриједности. Односи се на произведену сталну имовину (9.447.173 КМ); непроизведену сталну имовину (3.698.977 КМ); нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми (1.792.552 КМ) и драгоцјености (7.057 КМ). Повећање вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима извршено је по основу: нових улагања у износу од 396.648 КМ (зграде и објекти 309.260 КМ, постројења и опрема 74.698 КМ, средстава у припреми 95.879 КМ), а смањење по основу: обрачунатих трошкова амортизације (599.636 КМ) и расходања и продаје имовине (411.387 КМ).

На основу уговора о модернизацији система јавне расвјете и одржавања јавне расвјете у Општини од 27.02.2017. године у ГКТ Општине евидентиран је 30.11.2017. године износ од 150.306 КМ (што је и вриједност уговора) на конту - лизинг саобраћајних објеката, а уговор нема карактер финансијског лизинга, осим што је у члану 12. уговора дефинисано плаћање у 126 једнаких мјесечних рата од по 1.192 КМ. У тачки 6.1. уговора је дефинисано да ће се радови извршити у року од 45 дана од предаје радног терена, гдје ће се вршити модернизација јавне расвјете. Уговором није дефинисан начин на који ће се документовати да су радови изведени, осим да ће се сачинити записник о примопредаји радова.

Није сачињена књиговодствена исправа (фактура), о томе да су радови и завршени, јер осим грађевинског дневника у коме су наведени датуми почетка (28.07.2017. године) и завршетка радова (19.10.2017. године) и Изјаве надзорног органа о завршетку радова којом је потврђено да је предузеће „K-INEL“ д.о.о. Источно Сарајево, извело радове на изградњи јавне расвјете у Општини у складу са уговореном документацијом. Не постоји документ који представља књиговодствену исправу о насталом пословном догађају, него је евидентирање у ГКТ извршено на основу уговора, што није у складу са одредбама чланова 4. и 6.

Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Погрешно је примјењивана рачуноводствена политика у вези са улагањем у нефинансијску имовину у сталним средствима (изградња водовода у износу од 30.385 КМ и модернизација система јавне расвјете 153.312 КМ), јер иста нису вршена преко конта – нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми, што није у складу са чланом 37. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

У ГКТ Општина је евидентирала и исказала остало грађевинско земљиште у износу од 3.634.918 КМ, јер је исто дефинисала Одлуком о уређењу простора и грађевинском земљишту од 10.06.2016. године. Повећање вриједности земљишта у 2017. години у износу од 3.093.230 КМ, извршено је по основу прибављене документације од стране Републичке управе за геодетске и имовинско – правне послове Подручна јединица Пале, Подручна канцеларија - Источни Стари Град (посједовни листови, катастарски план) и од Општинског суда у Сарајеву, Земљишнокњижни уред Босне и Херцеговине (земљишнокњижни извадак), а смањење у износу од 404.217 КМ по основу Скупштинских одлука о продаји земљишта и проведених поступака продаје путем усменог јавног надметања и непосредном погодбом. Шире објашњење за продају земљишта је дато у тачки 6.1.1. извјештаја.

Препоручује се начелнику, да обезбједи, да се на адекватан начин документује прибављање и изградња нефинансијске имовине у сталним средствима и да се евидентирају у складу са чланом 37. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Биланса стања Општине на дан 31.12.2017. године исказана је у износу од 15.944.474 КМ (обавезе и разграничења 1.375.977 КМ и властити извори 14.568.497 КМ). По налазу ревизије пословна пасива је више исказана за 50.213 КМ (што је наведено у тачкама 6.3.2.1. и 6.3.2.2. извјештаја).

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења су исказани у износу од 1.375.977 КМ, а чине их: краткорочне обавезе и разграничења (581.024 КМ) и дугорочне обавезе и разграничења (794.953 КМ). По налазу ревизије обавезе и разграничења су више исказани за 289.325 КМ.

Краткорочне обавезе и разграничења чине обавезе: за лична примања запослених; из пословања; за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите и остале краткорочне обавезе, као и краткорочна резервисања и разграничења и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединице власти.

Краткорочне финансијске обавезе, односно обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана, нису исказане, а по налазу ревизије исте износе 105.245 КМ, јер обавезе нису правилно класификоване по рочности, како је дефинисано чланом 72. став (9) Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, што је објашњено у дијелу извјештаја - дугорочне обавезе.

Обавезе за лична примања запослених чине обавезе за: бруто плате запослених (39.872 КМ) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (24.465 КМ).

Обавезе из пословања чине обавезе у земљи у износу од 233.147 КМ, а односе се на обавезе: за набавку роба и услуга и сталне имовине (163.472 КМ), према физичким лицима у земљи (29.917 КМ), за примљене депозите и кауције у земљи (34.363 КМ) и друге обавезе (5.395 КМ). На позицији обавеза за примљене депозите и кауције у земљи у почетном стању је исказан износ од 11.470 КМ и исти се односи на примљене кауције за земљиште у 2016. години, од чега је у току 2017. године од наведеног почетног стање умањена обавеза за кауцију од 2.000 КМ, јер су 2017. години купци извршили уплате до купопродајне цијене земљишта. Остатак од 9.470 КМ се односи на девет купаца који нису уплатили остатак средстава до купопродајне цијене земљишта. У 2017. години уплаћена је између осталих уплата и кауција у износу од од 16.000 КМ, али пошто је купац одустао од закључења уговора губи право повраћаја положене кауције, што је дефинисано чланом 26. Правилника о поступку јавног конкурса за располагање непокретностима у својини Републике Српске и јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/12). Такође, за положену кауција у 2017. години у износу од 8.893 КМ, није закључен уговор.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите су исказане у износу од 16.539 КМ, а односе се на обавезе за: грантове (12.947 КМ) обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (3.592 КМ).

До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја плаћене су обавезе у износу од 228.177 КМ и то обавезе: за лична примања (64.337 КМ), обавезе из пословања (151.880 КМ) и за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите (11.960 КМ). На основу упућених и примљених конфирмација од добављача за набавку роба и услуга и нефинансијске имовине нису утврђена одступања.

Краткорочна резервисања и разграничења су исказана у износу од 235.948 КМ. По налазу ревизије краткорочна резервисања и разграничења су више исказане за 228.039 КМ, а мање приходи обрачуног карактера, јер је погрешно примијењена рачуноводствена политика у вези прихода. Наведена неправилност се одразила и на исказани финансијски резултат текуће године. Општина је на основу захтјева „SYMPHONY“ д.о.о. Сарајево за изградњу административно – пословног објекта на Требевићу у предјелу Златишта, 29.09.2017. године донијела Рјешење о износу накнада за: трошкове уређења грађевинског земљишта (190.778 КМ) и ренту (62.599 КМ), у укупном износу 253.377 КМ (укупна површина објекта је 2.293 м²), а 27.12.2017. године донијела Измјену рјешења о износу накнада за: трошкове уређења грађевинског земљишта (212.911 КМ) и ренту (69.861 КМ), у укупном износу 282.773 КМ (укупна површина објекта је 2.559 м²). У рјешењима је наведено уколико се желе измирити укупне накнаде одмах, исте се умањује за 10% од укупних накнада. Наведено умањење је дефинисано чланом 45б Скупштинске Одлуке о измјени и допуни Одлуке о уређењу простора и грађевинском земљишту од 02.08.2017. године, иако наведена погодност није дефинисана Законом о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број 40/13 и 106/15). У прилогу рјешења није сачињен Записник о обрачуну трошкова уређења и ренте са свим параметрима, што није у складу са чланом 74. став (4) наведеног закона. У овом случају неправилно је примијењена рачуноводствена политика, па је на основу рјешења од 29.09.2017. године, у ГКТ Општине, на контима: потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе и краткорочно разграничених прихода евидентиран износ од 228.039 КМ (са умањењем од 10% од укупно обрачунатих накнада) иако од стране наведеног правног лица накнаде нису уплаћене до завршетка ревизије, што није у складу са чланом 108. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за

буџетске кориснике, па су приходи обрачунског карактера мање исказани, а више краткорочно разграничени приходи за 228.039 КМ. У ГКТ Општине није извршено евидентирање по основу Измјене рјешења од 27.12.2017. године, па су и по наведеном основу потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе и приходи обрачунског карактера мање исказани за 54.734 КМ. Наведена неправилност се одразила и на исказани финансијски резултат текуће године.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти су исказане у износу од 30.344 КМ, а односе се на обавезе по основу: обрачуна и поравнања више и погрешно уплаћених јавних прихода према општинама и фондовима по записницима Пореске управе Републике Српске.

Дугорочне обавезе и разграничења су исказани у износу од 794.953 КМ, а односе се на дугорочне финансијске обавезе и дугорочна резервисања и разграничења. По налазу ревизије дугорочне обавезе и разграничења су више исказани за 166.531 КМ (износ од 105.245 објашњен уз краткорочне финансијске обавезе, а износ од 61.286 КМ уз дугорочна резервисања и разграничења).

Дугорочне финансијске обавезе су исказане у износу од 733.667 КМ, а односе се на: дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности (208.795 КМ) и дугорочне обавезе по зајмовима (524.872 КМ). По налазу ревизије дугорочне финансијске обавезе су више исказане за 105.245 КМ (јер обавезе по основу хартија од вриједности у земљи на дан биланса 31.12.2017. године нису правилно класификоване по рочности па су више исказане: дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности (79.834 КМ) и дугорочне обавезе по зајмовима (25.411 КМ), а мање обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана. Дугорочне обавезе по зајмовима су исказане по основу: дугорочног кредита (310.000 КМ); финансијских лизинга за куповине аута у 2014 и 2017. години (68.145 КМ) и осталих дугорочних обавеза (146.727 КМ).

На основу уговора о финансијском лизингу од 13.03.2017. године са Porche finance group, Општина је прибавила путничко возило Škoda Superb L&K и вриједност тог лизинга је 70.200 КМ. Уговорено је да Општина плати прије испоруке 13.653 КМ (15% учешће од бруто вриједности предметног лизинга и остале трошкове.) Укупна камата је 11.070 КМ, а прва мјесечна лизинг накнада је 1.152 КМ.

Дио исказаног салда на дугорочним обавезама по зајмовима је исказан на основу уговора о модернизацији и одржавању јавне расвјете, кроз модел финансирања из уштеде електричне енергије, који је закључен 27.02.2017. године са добављачем „CCSN“ Сарајево и вриједност уговора је 150.306 КМ, уз обавезу плаћања у 126 једнаких мјесечних рата од по 1.193 КМ. Наведена дугорочна обавеза није исказана као дугорочна обавеза од осталих домаћих нефинансијских субјеката, већ као обавеза по основу финансијског лизинга.

Дугорочна резервисања и разграничења су исказана у износу од 61.286 КМ, а односе се на приходе по основу донација у ранијим годинама. По налазу ревизије иста су више исказана за 61.286 КМ, а финансијски резултат ранијих година мање, јер Општина није на основу Инструкције Министарства финансија Републике Српске о књижењу корекција по почетном стању на дан 01.01.2017. године извршила прекњижавање наведеног износа на позицију финансијског резултата ранијих година.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се евидентирање обавеза и разграничења врши у складу са чланом 72. став (9) Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори исказани су у износу од 14.568.497 КМ. Односе се на: трајне изворе средстава од 7.296.943 КМ и финансијски резултат од 7.271.554 КМ (финансијски резултат ранијих година 8.335.388 КМ и негативан финансијски резултат текуће године 1.063.834 КМ). По налазу ревизије трајни извори средстава су више исказани за 3.091.036 КМ, а мање остали приходи обрачунског карактера, јер евидентирање, није извршено у складу са чланом 63. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике (у коме је дефинисано да се почетно књиговодствено евидентирање нефинансијске имовине која потиче из ранијих година, али због специфичних околности није могла бити уврштена у биланс стања, врши у корист аналитичког конта приходи по основу ванредних догађаја). Наведена неправилност се одразила и на исказани финансијски резултат текуће године.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се повећање трајних извора средстава, врши у складу са чланом 63. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина нема исказане позиције ванбилансне активе и ванбилансне пасиве на дан 31.12.2017. године.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности (711.129 КМ) и одливи готовине из пословних активности (903.512 КМ), па је исказан негативан новчани ток из пословних активности (192.383 КМ). Такође, исказан је и негативан новчани ток из активности финансирања (179.267 КМ) и позитиван новчани ток из инвестиционих активности (284.615 КМ). Исказана готовина и готовински еквиваленти на почетку периода (348.577 КМ), позитиван новчани ток из инвестиционих активности, негативан новчани ток из пословних активности и негативан новчани ток из активности финансирања, дају стање новчаних средстава на крају периода (261.542 КМ).

Биланс новчаних токова за период 01.01 - 31.12.2017. године, није састављен на начин како је то прописано чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер нису исказани: приливи готовине из активности финансирања (310.000 КМ); примици (62.457 КМ) и издаци (37.565 КМ) по основу депозита и кауција, а погрешно су исказани и приливи и одливи готовине из пословних активности. У Напоменама уз финансијске извјештаје није извршено објелодањивање о новчаним токовима, што је шире наведено у тачки 6.7. извјештаја.

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

6.5. Временска неограниченост пословања

Општина није у Напоменама уз финансијске извјештаје дала образложење везано за сталност пословања, што није у складу са МРСЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (пар. 15. ц и 38).

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама на дан 31.12.2017. године, по основу концесионе накнаде Општина је покренула спор са Министарством финансија Републике Српске са износом главног дуга од 130.000 КМ који је још у току. Такође, према наведеним информацијама, против Општине нема покренутих судских спорова.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Општина је саставила Напомене уз финансијске извјештаје за 2017. годину, али исте дијелом не задовољавају захтјеве МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја и одредбе члана 46. Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике, јер нису у потпуности објелодањене информације:

- о новчаним токовима који произилазе из пословних активности, инвестиционих активности и активности финансирања, према захтјевима МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима (пар. 18, 21, 25, 26 и 56);
- о уговорима о лизингу, за сваку групу средстава, нето књиговодствену вриједност на датум извјештавања и укупна будућа минимална плаћања лизинга, према захтјевима МРС ЈС 13 – Лизинг (пар. 40);
- за сваку класу некретнина и опреме признатих у финансијским извјештајима: о корисном вијеку употребе или стопама амортизације, износу уговорених обавеза за стицање некретнина и опреме, о структури сталних средстава која се и даље користе, али им је књиговодствена вриједност једнака нули, према захтјевима МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема (пар. 88,89 и 94);
- о отписаним потраживањима, како је дефинисано чланом 73. став (6) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- у складу са чланом 46. став (5) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника (нису образложени узроци и значајне разлике: за планиране и исказане позиције расхода и прихода и планираних и исказаних расхода и прихода у односу на претходну годину).

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се у напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у потпуности у складу са захтјевима МРС ЈС 1, 2, 13 и 17 и одредбама члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Станојка Вучетић, с. р.

Др Бојан Ђурић, с. р.